

MESTSKÁ ČASŤ BRATISLAVA-RAČA

Materiál na rokovanie komisie školskej, kultúrnej, športovej a pre podporu podnikania a vinohradníctva Miestneho zastupiteľstva MČ Bratislava-Rača konané dňa 28.05.2018

Návrh zvyšovania kapacít základných škôl

Zodpovedný:

Mgr. Angelika Bezděková
vedúca Školského úradu

Spracovateľ:

Mgr. Angelika Bezděková
vedúca Školského úradu

máj 2018

1. Dôvodová správa

Na poslednom zasadnutí Komisie školskej, kultúrnej, športovej a pre podporu podnikania a vinohradníctva, konanej dňa 16.04.2018, predložil Školský úrad, na žiadosť jej predsedníčky Lenky Antalovej Plavuchovej, návrhy riešenia kapacít základných škôl v informatívnej podobe.

Školský úrad predkladá vo forme materiálu ďalší návrh zvyšovania kapacít základných škôl, ktorý by mohol vyriešiť nepriaznivý stav s počtom tried pre novoprijatých žiakov 1. ročníkoch v nasledujúcich školských rokoch.

Potrebu prijatých detí rezidentov v základných školách dokážu riaditeľky ZŠ zabezpečiť ešte pre školský rok 2018/2019. Kapacitne sú už však na strope. Zvyšovanie počtu tried v ZŠ v nasledujúcich rokoch by bolo na úkor rušenia ďalších odborných učební, ktoré sú nevyhnutné pre vzdelávanie žiakov a v súčasnosti sú už tiež zredukované.

Všeobecne platí, že koľko tried uvoľnia deviataci odchodom na stredné školy, toľko miestností – učební má škola k dispozícii na vytvorenie tried 1. ročníka, a to za predpokladu, že nenastane potreba:

- a) v niektorom z ročníkov 2-9 rozdeliť jednu triedu na dve. Dôvodom môže byť prisťahovanie niekoľkých žiakov určitého ročníka do rajónu školy a tým **zvýšenie počtu žiakov** v ročníku nad hranicu stanovenú zákonom,
- b) **poklesom počtu žiakov** v triedach. Z dôvodu prechodu niektorých jedného ročníka na inú školu (najčastejšie je to prechod na osemročné gymnáziá) sa dve triedy môžu zlúčiť do jednej. Musí však byť splnená podmienka, že v triede nebude viac žiakov, ako stanovuje zákon.

Najvyšší a najnižší počet žiakov určuje zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

v § 29 ods. 5

Najvyšší počet žiakov v triede základnej školy je

- a) 16 žiakov v triede nultého ročníka,
- b) 24 žiakov v triede, v ktorej sú žiaci viacerých ročníkov prvého stupňa základnej školy,
- c) 22 žiakov v triede prvého ročníka,
- d) 25 žiakov v triede druhého až štvrtého ročníka,
- e) 29 žiakov v triede piateho až deviateho ročníka,

a v § 29 ods. 8

Najnižší počet žiakov v triede základnej školy je

- a) 8 žiakov v triede nultého ročníka; 6 žiakov v triede nultého ročníka v neplnoorganizovanej základnej škole,
- b) 12 žiakov v triede, v ktorej sú žiaci viacerých ročníkov prvého stupňa základnej školy,
- c) 11 žiakov v triede prvého ročníka,
- d) 13 žiakov v triede druhého až štvrtého ročníka,
- e) 15 žiakov v triede piateho až deviateho ročníka.

Školský zákon ďalej určuje v § 29 ods. 13 aj podmienky kedy možno hranicu najvyššieho počtu žiakov prekročiť:

Ak sú splnené požiadavky podľa osobitného predpisu*), najvyšší počet žiakov v triede podľa odseku 5 sa môže zvýšiť o troch žiakov z dôvodu

- a) zmeny trvalého pobytu žiaka,
- b) opakovania ročníka žiakom,
- c) prestupu žiaka z inej školy,
- d) osobitného spôsobu plnenia školskej dochádzky žiaka podľa § 23 písm. a) až e),
- e) preradenia žiaka do vyššieho ročníka bez absolvovania predchádzajúceho ročníka alebo
- f) preradenia žiaka do základnej školy.

*)K naplnenosti tried pristupujú aj ďalšie zákony so svojimi podmienkami a to Napríklad zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, § 24 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 527/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia pre deti a mládež.

Prehľad potreby učební pre novoprijatých žiakov 1. ročníka od roku 2008 po súčasnosť v našich základných školách.

V tabuľke č. 1 sú uvedené počty tried a priemerný počet žiakov 9. ročníka na 1 triedu, ktorí odchádzali na stredné školy v júni konkrétneho školského roku, ktorý predchádzal nástupu nových prvákov v septembri nasledujúceho školského roku.

V každom školskom roku je vidieť potrebu obsadzovania ďalších učební žiakmi 1. ročníka. Každý rok odchádzalo zo školy menej deviatakov, ako sa prijímalo prvákov. Triedy 9. ročníka sú počtom žiakov menšie, ale spĺňajú podmienky vyššie uvedeného § 29. Menší počet žiakov vo vyšších ročníkoch vyplýva zo slabších pôrodných ročníkov a zo skutočnosti, že prechodom z 1. na 2. stupeň ZŠ viacerí žiaci odchádzajú zo školy z dôvodu prestupu na 8 ročné gymnáziá, či základné školy s určitým zameraním.

Ako je zrejmé z tabuľky, od školského roku 2015/2016 prudko narastá počet prvákov.

Tabuľka č. 1

Školský rok odchádzajúcich deviatakov	Počet tried 9. roč. priemer ž. na 1 triedu	Školský rok prichádzajúcich prvákov	Počet tried 1.roč. priemer ž. na 1 triedu	Poznámka	Potreba ďalších učební pre žiakov 1. ročníka
2007/2008	6 Ø22,66	2008/2009	6+1 nultý r. Ø17,16 bez nultého	V ďalšom roku bolo 6 tried 1. roč. zredukovaných na 5	nie
2008/2009	4 Ø29,75	2009/2010	6+1 nultý r. Ø17,83		+ 2 učebne
2009/2010	5 Ø20,80	2010/2011	6 Ø22,00		+ 1 učebňa
2010/2011	4 Ø19,00	2011/2012	6 Ø20,66		+ 2 učebne
2011/2012	4 Ø21,5	2012/2013	6 Ø21,66	V ďalšom roku bolo 6 tried 1. roč. zredukovaných na 5	+ 2 učebne
2012/2013	4 Ø20,00	2013/2014	6 Ø18,83		+ 2 učebne

2013/2014	4 Ø26,00	2014/2015	7 Ø22,50		+ 3 učebne
2014/2015	4 Ø21,50	2015/2016	7 Ø25,14	Počet ž. 1. roč. o málo vyšší – zrejme nejaké dieťa bolo dlhodobo v zahraničí	+ 3 učebne
2015/2016	4 Ø18,75	2016/2017	9 Ø22,55	Opäť zahraničie. V ďalšom roku bolo 9 tried 1. roč. zredukovaných na 8	+ 5 učební
2016/2017	3 Ø19,00	2017/2018	10 Ø21,10		+ 7 učební
2017/2018	4 Ø20,00	2018/2019	Prepoklad 9-10		+ 5-6 učební

Približný predpoklad vývoja situácie s potrebami učební pre žiakov 1. ročníkov v závislosti od približného počtu predškolákov v danom školskom roku v našich materských školách

Tabuľka č. 2 vytvára predstavu o tom, ako sa bude vyvíjať situácia s potrebami učební v nasledujúcich troch rokoch. Je to orientačný odhad, pretože v tabuľke sú iba deti umiestnené v štátnych materských školách na území MČ Bratislava-Rača. Nie sú tam zahrnuté deti v domácnostiach, deti navštevujúce súkromné predškolské zariadenia. V tabuľke tiež nie sú zohľadnené ani počty odkladov povinnej školskej dochádzky, pretože sa v súčasnosti nedajú predpokladať a nie sú zahrnutí aj budúci rezidenti v novopostavených činžiakoch.

Tabuľka sa opäť odvíja od počtu žiakov žiakov 9. ročníka na 1 triedu, ktorí odchádzali na stredné školy v júni školského roku, ktorý predchádzal nástupu nových prvákov v septembri nasledujúceho školského roku. Preto skutočnosť bude o niečo rozdielna.

Tabuľka č. 2

školský rok	počet odchádzajúcich deviatakov v júni šk. roku, ktorý predchádza/počet uvoľnených tried	Sú to terajší žiaci	počet predškolákov našich MŠ odchádzajúcich do ZŠ	predpokladaný počet potrebných tried 1. ročníka	Potreba ďalších učební
2019/2020	110/4	8. roč.	217	9,86	+ 5 až 6 učební
2020/2021	97/4	7. roč.	191	8,68	+ 8 až 9 učební
2021/2022	104/4	6. roč.	77	3,5	nie
2022/2023	126/5	5. roč.			Podľa počtu uvoľnených tried je predpoklad, že sa situácia začne vylepšovať. Treba mať ale na pamäti odchod žiakov 2. Stupňa do 8 roč. gymnáziá a iných škôl.
2023/2024	170/7	4. roč.			
2024/2025	174/7	3. roč.			
2025/2026	201/8	2. roč.			
2026/2027	211/10	1. roč.			

Pre poskytnutie čo najpresnejších informácií sú v tabuľke č. 3 uvedené počty žiakov v jednotlivých triedach s trvalým bydliskom v Rači a v iných lokalitách. Počty sú uvádzané k začiatku mája 2018.

Tabuľka č. 3

Trieda	Základná škola Tbiliská 4			Základná škola J.A.Komenského Hubeného 25			Obidve školy spolu		
	počet žiakov	Trvalý pobyt		počet žiakov	Trvalý pobyt		počet žiakov	Trvalý pobyt	
		Rača	Inde		Rača	Inde		Rača	Inde
1. roč.	100	70	30	109	85	24	209	155	54
2. roč.	99	74	25	98	64	34	197	138	59
3. roč.	79	56	23	97	64	33	176	120	56
4. roč.	75	56	19	96	58	38	171	114	57
5. roč.	40	32	8	87	49	38	127	81	46
6. roč.	46	38	8	59	29	30	105	67	38
7. roč.	40	34	6	56	31	25	96	65	31
8. roč.	54	40	14	55	24	31	109	64	45
9. roč.	38	32	6	42	24	18	80	56	24
Spolu	571	432	139	699	427	272	1270	860	410

K tabuľke č. 3 je nutné uviesť tieto informácie:

- školy používajú neidentické profesionálne školské softwéry, ktoré môžu určiť počet rezidentov z rajónu iba danej školy. Ostatných Račanov môžu uvádzať ako mimorajónnych – cudzích žiakov.
- Jedným z dôvodov prijatia niektorých nerezidentov do niektorej z našich základných škôl môže byť nezanedbateľný fakt, že dieťa má v danej ZŠ už staršieho súrodenca.

2. Materiál

Návrh zvyšovania kapacít základných škôl, ktorý predkladáme, by mohol vyriešiť nepriaznivý stav s počtom tried pre novoprijatých žiakov 1. ročníkoch v nasledujúcich školských rokoch

Z posledného zasadnutia Združenia samosprávnych škôl, ktoré sa konalo v Hornom Smokovci v dňoch 14.-16. mája 2018 máme informáciu, že nedostatok kapacít ZŠ je páličivým problémom hlavne Západného Slovenska. MŠVVaŠ SR má zámer opäť vyhlásiť výzvu na dotácie kontajnerových stavieb pre školy. Zámer pokračovať v poskytovaní dotácií na výstavbu kontajnerových škôl už odznel aj v médiách dňa 24.05.2018.

V naposledy predložených informáciách školského úradu (viď záver tohto materiálu) bola spomenutá kontajnerová prístavba k budove ZŠ Tbiliská 4 v miestach, kde sa vychádza z telocvičného traktu do športového exteriéru školy (pavilón B3). Vznik ďalších iba dvoch tried by riešil iba čiastočne momentálnu situáciu s nedostatkom učebni pre žiakov ZŠ. Po rozhovoroch s Ing. Pajdlhauzerom bol vylepšený návrh zvyšovania kapacít kontajnerovým spôsobom zmenou miesta, kde by kontajnery mohli byť postavené a kde by bolo možné pristaviť cca 6 tried na 3 podlažiach. Situované by to bolo v pavilóne B 1 , viď obrázok. Je laický predpoklad, že by nemal byť problém s inžinierskymi sieťami pod kontajnerovou prístavbou. Trávnatá plocha by mohla postačiť na tento účel.

Kontajnerová prístavba by nadväzovala v trávinatej časti na pôvodnú budovu.

Prepojenie s budovou by malo byť riešené s prihliadnutím na skutočnosť, že rekonštrukcia pôvodnej budovy bola čiastočne hradená z prostriedkov EÚ a zásahy do fasády nie sú bežne prístupné. Rekonštrukcia budovy bola ukončená v októbri 2014 a po dobu 5? rokov.

V súvislosti s uvedeným, treba brať do úvahy aj zvyšovanie kapacít zariadenia školského stravovania pri ZŠ Tbiliská 4. V súčasnej dobe uvedené ZŠS pripravuje stravu aj pre MŠ Barónka 17 a kapacitne sú už takmer na strope. K začiatku školského roka 2018/2019 – príchodom ďalších prvákov musia požiadať RÚVZ o súhlas so zvýšením kapacít, čomu predchádza splnenie určitých podmienok stanovených hygienou.

V prípade zvýšenia kapacít o 6 tried by ZŠS už nemohlo pripravovať stravu pre MŠ Barónka 17. ZŠS v našich materských školách nemajú tieto kapacity. Jednou z možností je možné rokovanie s centrom BIVIO na Alstrovej ul., ktoré by mohlo pripravovať stravu pre MŠ Barónka, ak by ich podmienky (hlavne finančné) boli akceptovateľné.

Rekonštrukcia ZŠ Plickova 9

Vzhľadom k tomu, že potreba zvýšiť kapacity sa bude zatiaľ týkať niekoľkých nasledujúcich rokov, rekonštrukcia budovy ZŠ Plickova 9, ktorá je v dezolátnom stave a jej zriadenie a zároveň aj zriadenie a vybavenie ZŠS je pre mestskú časť príliš nákladná investícia.

Pre úplnosť doplníme materiál aj informáciami o zvyšovaní kapacít základných škôl z predchádzajúceho zasadnutia Komisie komisie školskej, kultúrnej, športovej a pre podporu podnikania a vinohradníctva konanej dňa 16.04.2018

Školský úrad ponúkol nasledovné návrhy zvýšenia kapacít základných škôl:

1. návrh

Presun MŠ pri ZŠ J.A.Komenského, Hubeného 25 do nových priestorov a získanie ďalších priestorov pre ZŠ po odsune MŠ:

Možnosti:

- a) Vrátenie budovy Zdravotného strediska , Hubeného 2, pôvodnému účelu – materskej škole a presunúť do jeho priestorov MŠ pri ZŠ J.A.Komenského.
- b) Zámer zvyšovania kapacít ZŠ je zakomponovaný aj v rodiacom sa Územnom pláne Krasňan (ďalej len ÚPK). Návrh zvýšenia kapacít ZŠ J.A.Komenského, Hubeného 25 presunom MŠ pri ZŠ J.A.Komenského do MŠ Cyprichova 74 (ako súčasť ÚPK) bol predostrený Školskému úradu prostredníctvom Ing. Virsíkovvej na pripomienkovanie. Vyjadrenie odd. Školský úrad tvorí prílohu č. 1 k tomuto materiálu. Podstatou vyjadrenia odd. ŠÚ je, že návrh v ÚPK sa zmieňuje o presune materskej školy zo ZŠ s MŠ J.A.Komenského do MŠ Cyprichova, ale súčasný reálny počet detí MŠ nesúhlasí s počtom, ktorý je spomenutý v ÚPK , kde uvádzajú podstatne nižší počet presunutých detí .
- c) Zámer presunúť MŠ pri ZŠ J.A.Komenského do priestorov terajšej ZUŠ na Vrbenského 1 (vrátenie budovy jej pôvodnému účelu).
Podľa slov p. riaditeľa Vladislava Katrinca, súčasné priestory ZUŠ im už nestačia. Bolo by vhodné riešiť problematiku rozširovania kapacít ZŠ komplexne aj s hľadaním nových priestorov pre ZUŠ.
Jeden z návrhov (autorom je p. poslankyňa Mgr. Monika Luknárová)spomína presun zamestnancov MsÚ z budovy na Kubačovej 21 do iných priestorov (NKD, príp. prenájom inej budovy) a do budovy na Kubačovej 21 by sa nasťahovala ZUŠ. V uvoľnených priestoroch na Vrbenského 1 by mohla byť, po rekonštrukcii priestorov budovy a školského dvora prevádzkovaná materská škola.

2. návrh

Vybudovať nové priestory slúžiace ZŠ ako kontajnerovú prístavbu v ZŠ Tbiliská 4 v časti, kde sa vychádza zo šatní a kuchynky von – na školský dvor (pavilón B3 – vid' príloha č. 2). Laickým odhadom by bolo v uvedenej časti možné vybudovať cca 2 triedy s chodbou a sociálnymi

zariadeniami. Chodba by bola prepojená krátkou spojovacou chodbou s budovou ZŠ. Žiaci by teda nemuseli prechádzať cez exteriér. Vybudovanie inžinierskych sietí a napojenie na pôvodnú budovu by zhodnotil odborník.

Pri možnej realizácii tohto zámeru by bolo nutné zvýšiť kapacitu zariadenia školského stravovania, ktoré je už teraz (pri výrobe stravy aj pre MŠ Barónka 17) takmer na strope svojich možností. Po poklese súčasnej populačnej vlny by priestory mohli slúžiť pre potreby ŠKD, alebo ich prenajať.

Na zvyšovanie kapacít ZŠ aktuálne nie sú zverejnené žiadne výzvy na predkladanie projektov na dotáciu.

3. návrh

Prenájom priestorov v budove Gymnázia, Hubeného 23 .

- a) Tento návrh by však komplikovala situácia s bežným chodom gymnázia a základnej školy a spolunažívaním žiakov ZŠ a študentov SŠ. Mohli by nastať komplikácie z ktorých uvádzam niektoré:
- b) Zabezpečovanie dozorov na chodbách a v jedálni (Osobitný dozor pre študentov gymnázia a osobitný dozor pre žiakov ZŠ.) ,
- c) Včasný príchod pedagógov na vyučovacie hodiny v oboch budovách (hlavne, ak majú cez prestávku dozor v jednej budove a následne vyučujú v 2. budove),
- d) Nie vždy dobrý vplyv stredoškolákov na žiakov základnej školy – to považujeme za opodstatnenú a vážnu výhradu.